

Länsstyrelsen i Västmanlands län

Revisionsrapport – Rutiner och intern styrning och kontroll 2015

Som ett led i granskningen av årsredovisningen med syfte att göra uttalanden om denna, har Riksrevisionen även granskat vissa delar av den interna styrningen och kontrollen som bedömts vara relevant för revisionen. Vår granskning av den interna styrningen och kontrollen syftar inte till att uttrycka en åsikt om effektiviteten i myndighetens interna styrning och kontroll utan har till syfte att kunna utforma ändamålsenliga revisionsåtgärder. Vår granskning i detta syfte har omfattat rutinerna för länsstyrelsegemensamma utvecklingsmedel.

De punkter som framgår i revisionsrapporten är sådana iakttagelser som vi har identifierat och som Riksrevisionen vill fästa ledningens uppmärksamhet på.

Riksrevisionen önskar information senast 2016-03-17 med anledning av våra iakttagelser i denna rapport.

Länsstyrelsegemensamma utvecklingsmedel

Bakgrund

Inom ramen för länsstyrelsen i Västmanlands förvaltningsanslag UO 1 5:1 ap15 ingår 30 mnkr för finansiering av länsstyrelsegemensamma utvecklingsprojekt. Beslut om vilken länsstyrelse som beviljas medel för genomförande av utvecklingsprojekt fattas av samtliga länsråd gemensamt, och där sedan samtliga län får ta del av resultatet från projekten. Länsstyrelsen i Västmanland har tidigare år (t.o.m. 2013) redovisat de utvecklingsmedel som beviljats annan länsstyrelse i transfereringsavsnittet som lämnade bidrag. I årsredovisning 2014 ändrade länsstyrelsen i Västmanland redovisningsprinciper för utvecklingsmedlen från transfereringsavsnittet till verksamhetsavsnittet som köp av inomstatliga konsulttjänst. Övriga länsstyrelser ska enligt uppgift från länsstyrelsen i Västmanland redovisa medlen som resurssamordning (intäkter av avgifter).

I Riksrevisionens rapport daterad 2015-04-21 redovisades att länsstyrelsen i Västmanlands ändring av redovisningsprinciper för de gemensamma utvecklingsmedlen inte bedömdes uppfylla kriterier för verksamhetskostnader enligt god redovisningssed. Riksrevisionens rekommendation var att den del av de gemensamma utvecklingsmedlen som betalas ut till övriga länsstyrelser skulle redovisas som transferering med anledning av att det saknades en uttalad tjänst eller vara som köpts eller överlämnas till den betalande myndigheten.

Länsstyrelsen i Västmanland har efter Riksrevisionens rapport varit i kontakt med Ekonomistyrningsverket (ESV) med anledning av att det ekonomiadministrativa bestämmelserna inte tydligt reglerar hur myndigheter ska redovisa anslagsmedel som används till gemensamma projekt. ESV har inte gett ett entydigt svar för hur medlen ska redovisas men framhåller vikten av att samtliga länsstyrelser behandlar transaktionen på ett likartat sätt.

Redovisningsprinciper för gemensamma utvecklingsmedel

Riksrevisionen kan konstatera att de ekonomiadministrativa bestämmelserna för statlig verksamhet inte är tydliga i hur myndigheter ska redovisa anslagsmedel för verksamhet som genomförs gemensamt av myndigheter. Utgångspunkten är att transaktionen ska redovisas så att det ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

I avsaknad av entydig normering från ESV vad gäller redovisning av myndighetsgemensamma utvecklingsprojekt bör därför innebörden av transaktionen vara styrande för redovisningen. Om myndigheten betraktar innebörden såsom köp av vara eller tjänst inomstatligt, ställer det andra kvar på myndigheten som beställare än vad som krävs för utbetalning av bidrag.

Det är länsstyrelsen i Västmanland som disponerar förvaltningsanslaget och ytterst är ansvariga för att medlen används i enlighet med villkoren i regleringsbrevet. Vid köp av tjänst ska det av underlaget framgå att länsstyrelsen i Västmanland är beställare och har kontroll över vad som beställs (kravspecifikation). Betalning till utförare sker utifrån en faktura när leveransen är godkänd av beställaren. Av fakturan ska kostnader specificeras så att beställaren kan säkerställa att tjänsten motsvarar beställning. Om bristfälligt arbete har utförts har beställaren rätt att kräva tillbaka medel. Forskottsbetalning är oftast inte aktuellt men om detta sker ska utbetalningen redovisas kostnadsmissig mot anslaget i enlighet med § 12 anslagsförordning (2011:223).

Iakttagelser

Otydlig beställarroll

Länsrådsgruppen beslutar om vilka projekt som ska beviljas utvecklingsmedel. Det innebär dock inte att länsstyrelsen Västmanland kan frånsäga sig ansvaret för att medlen används enligt gällande villkor och i enlighet med bestämmelserna för det ändamål som anslaget avser. I granskningen har iakttagits att medel beviljas till projekt (etableringsstöd) för framtagande av projektplan och kravspecifikation, vilket bör upparbetas och beslutas av beställaren, länsstyrelsen i Västmanland. Även om syftet med medlen är att gemensamt prioritera utvecklingsprojekt inom länsstyrelsernas verksamhetsområde, så är det länsstyrelsen i Västmanland som är formellt ansvarig och därmed beställare av projektet.

Bristande underlag för beslut och uppföljning

I dagsläget har länsstyrelsen i Västmanland delvis kontroll via tertialuppföljning från utvecklingsprojekten men i de underlag som granskats har budgeten höjts för en del av projekten utan att länsstyrelsen i Västmanland deltagit vid länsrådsmöten, d.v.s. vid beslutet. I stickprovsgranskningen finns även iakttagelser om att utfört arbete avviker från ursprunglig plan utan att länsstyrelsen i Västmanland gett sitt godkännande.

Bristande underlag för kontroll

Länsstyrelsen i Västmanland erhåller ingen faktura där kostnaderna specificeras, utan underlag för utbetalning sker utifrån projektens tertialuppföljning av upparbetade kostnader enligt en fastställd mall. I mallen framgår enbart det totala ackumulerade utfallet för projektet. Underlaget anses inte tillräckligt för att verifiera kostnaderna för köp av tjänst.

Rekommendation

Riksrevisionen rekommenderar länsstyrelsen i Västmanland att upprätta skriftliga avtal/beslut mellan parterna där ansvarsfördelning mellan myndigheterna klargörs, samt att tilläggsbeslut fattas av länsstyrelsen i Västmanland vid eventuella ändringar från ursprunglig beställning. Vidare bör erhållet underlag för fakturering från övriga länsstyrelser förbättras för att möjliggöra kontroll av utfört arbete i förhållande till beställning. Brister i beslutsfattande och mottagande av utfört arbete medför att länsstyrelsen i Västmanland har svårigheter att styrka att redovisade kostnader ska belasta anslaget.

Ansvarig revisor Outi Sjölund har beslutat i detta ärende. Uppdragsledare Johan Romblad har varit föredragande.

Outi Sjölund

Johan Romblad

Kopia för kännedom:

Regeringen
Finansdepartementet